Intitulé
Participatieverordening gemeente Zwolle 2026

De raad van de gemeente Zwolle,
gelezen het voorstel van het college van [datum en nummer];

gelet op de artikelen 149 en 150 van de Gemeentewet, de artikelen 3.1, 2.4 en 3.4 van de Omgevingswet en de artikelen 10.7, 10.2 en 10.8 van het Omgevingsbesluit

BESLUIT

Vast te stellen de Participatieverordening gemeente Zwolle 2026

Participatieverordening gemeente Zwolle 2026

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

a. beleid: gedragslijn, project, programma of plan van de gemeente om een bepaald doel te realiseren;
b. bestuursorgaan: het bestuursorgaan dat bevoegd is, afhankelijk van de inhoud van het beleid of de taak is dat de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders of de burgemeester;
c. inspraak: de mogelijkheid die een bestuursorgaan inwoners en belanghebbenden biedt om hun mening over beleid te geven als bedoeld in artikel 150, tweede lid, van de Gemeentewet;
d. inwoners: ingezetenen als bedoeld in artikel 2 van de Gemeentewet;
e. inwonersparticipatie: het op initiatief van de gemeente betrekken van inwoners ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering of evaluatie van gemeentelijk beleid;
f. maatschappelijke organisaties: ondernemingen die geen winst uitkeren en andere organisaties die tot doel hebben een actieve bijdrage te leveren aan de samenleving binnen de gemeente;
g. ondernemers: bedrijven en instellingen die statutair binnen de gemeente zijn gevestigd of in hoofdzaak binnen de gemeente hun activiteiten verrichten;
h. overheidsparticipatie: het op initiatief van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden betrekken van de gemeente bij de voorbereiding, uitvoering of evaluatie van beleid;

i. participatie: de samenwerking tussen een bestuursorgaan en inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden, in welke vorm dan ook, daaronder ook inwonersparticipatie en overheidsparticipatie begrepen;
j. uitdaagrecht: het recht van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties om een verzoek in te dienen om de feitelijke uitvoering van een gemeentelijke taak over te nemen, als bedoeld in artikel 150, derde lid, van de Gemeentewet;
k. Hanza!: de Zwolse participatieaanpak waarin staat hoe de gemeente invulling geeft aan inwonersparticipatie. Deze is bijgevoegd.

Artikel 2 Doel en reikwijdte verordening

1. De verordening heeft als doel de kwaliteit van lokale democratische processen te vergroten, de relatie tussen gemeente en inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden te versterken en helderheid te scheppen over proces en rolverdeling.
2. Participatie, inspraak burgerinitiatief en uitdaagrecht, wordt verleend aan inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden die lokaal actief zijn of een lokaal belang hebben.
3. Deze verordening is aanvullend op participatie, inspraak of andere inbreng en initiatieven van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, die al zijn vastgelegd in andere gemeentelijke regelgeving.
4. De gemeente kent ook de mogelijkheid voor een raadplegend en raadgevende stemming waarbij kiesgerechtigden zich uitspreken over een raadsbesluit. Dit is het referendum. De voorwaarden voor een referendum staan opgenomen in een afzonderlijke regeling, namelijk de “Referendumverordening gemeente Zwolle".
5. De gemeente kent ook de mogelijkheid voor een burgerinitiatief waarbij ingezetenen een verzoek aan de raad kunnen doen om te beraadslagen over een voorstel. De voorwaarden voor een burgerinitiatief staan opgenomen in een afzonderlijke regeling, namelijk de “Verordening burgerinitiatief”.

Artikel 3 Zorgplicht bestuursorgaan

De zorgplicht zoals hier beschreven geldt alleen als het bestuursorgaan óók de initiatiefnemer is. Het bestuursorgaan zorgt ervoor dat:

a. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden actief geïnformeerd worden;
b. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden tijdig worden betrokken;
c. inzichtelijk is hoe het proces van participatie wordt ingericht, waaronder de participatievorm en de wijze waarop inbreng kan worden geleverd;
d. relevante informatie en stukken tijdig beschikbaar worden gesteld;
e. duidelijk is waar belanghebbenden terecht kunnen met vragen over het participatieproces;

f. na afloop van het participatieproces wordt geëvalueerd en teruggekoppeld hoe het proces is verlopen, wat de uitkomsten zijn en op welke wijze deze zijn betrokken bij de besluitvorming.

Hoofdstuk 2 Inwonersparticipatie

Artikel 4 Onderwerp van participatie

1. Elk bestuursorgaan besluit ten aanzien van zijn eigen beleid, taken en bevoegdheden of en waarover participatie wordt toegepast.
2. Er is in ieder geval geen participatie mogelijk in de volgende gevallen:
    a. indien het om een lopend uitvoerings- of evaluatietraject of een ondergeschikte herziening van die trajecten of het beleid gaat;
    b. indien participatie bij of krachtens wettelijk voorschrift is uitgesloten;
    c. indien sprake is van uitvoering van hogere regelgeving waarbij het bestuursorgaan geen of slechts zeer beperkte beleidsvrijheid heeft;
    d. bij de vaststelling van de begroting en de rekening, tarieven voor gemeentelijke dienstverlening en belastingen als bedoeld in hoofdstuk XV van de Gemeentewet;
    e. indien de uitvoering van een beleidsvoornemen zodanig spoedeisend is dat participatie niet kan worden afgewacht of;
    f. indien zwaarwegende belangen van bescherming van kwetsbare groepen participatie onevenredig maken.

Artikel 5 Participatieplan en participatieproces

1. Inwonersparticipatie wordt vormgegeven als maatwerk. Hanza! geldt daarbij als uitgangspunt voor de inrichting van het participatieproces. Daarbij worden in ieder geval de volgende fasen onderscheiden:
    a. Fase 1: klaar voor de start
    b. Fase 2: samenwerken aan oplossingen en;
    c. Fase 3: het resultaat.

Artikel 6 Besluitvorming na participatie

1. Het bestuursorgaan maakt voorafgaand aan de start van het participatieproces, zoals bedoeld in dit hoofdstuk, bekend op welke wijze de gemeente zal omgaan met de uitkomsten van het participatieproces en op welke wijze de besluitvorming zal plaatsvinden en kiest daarbij uit de volgende mogelijkheden:
    a. het bestuursorgaan neemt kennis van de uitkomsten van het participatietraject en zal nader afwegen of en in welke mate deze kunnen worden meegenomen in de politieke besluitvorming;
    b. het bestuursorgaan beschouwt de adviezen en conclusies uit het participatieproces als een zwaarwegend uitgangspunt bij politieke besluitvorming;

c. het bestuursorgaan neemt de adviezen en conclusies uit het participatieproces over mits deze passen binnen de vooraf gestelde inhoudelijke, financiële en procedurele kaders.

2. Het bestuursorgaan handelt overeenkomstig de in het eerste lid gemaakte keuze, tenzij zwaarwegende redenen afwijking rechtvaardigen.

Hoofdstuk 3 Inspraak

Artikel 7 Inspraakprocedure

1. Elk bestuursorgaan besluit ten aanzien van zijn eigen beleid, taken en bevoegdheden of en waarover inspraak wordt verleend bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid of gemeentelijke plannen.
2. Er is in ieder geval geen inspraak mogelijk in de volgende gevallen:
    a. ten aanzien van ondergeschikte herzieningen van een eerder vastgesteld beleidsvoornemen;
    b. Indien inspraak bij of krachtens wettelijk voorschrift is uitgesloten;
    c. Indien sprake is van uitvoering van hogere regelgeving waarbij het bestuursorgaan geen of nauwelijks beleidsvrijheid heeft;
    d. inzake de begroting, de rekening, de tarieven voor de gemeentelijke dienstverlening en belastingen bedoeld in hoofdstuk XV van de Gemeentewet;
    e. indien de uitvoering van een beleidsvoornemen dermate spoedeisend is dat inspraak niet kan worden afgewacht;
    f. indien het belang van inspraak niet opweegt tegen het belang van de verantwoordelijkheid van de gemeente voor kwetsbare groepen in de samenleving;
    g. indien inspraak al onderdeel is van het participatieproces zoals bedoeld in artikel 6.
3. Inspraak wordt verleend aan inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden.
4. Op inspraak is de procedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing, tenzij het bestuursorgaan een andere inspraakprocedure vaststelt.
5. Ter afronding van de inspraak maakt het bestuursorgaan een eindverslag op. Het eindverslag bevat in elk geval:
    a. een overzicht van de gevolgde inspraakprocedure;
    b. een weergave van de inspraakreacties of zienswijzen die tijdens de inspraak mondeling of schriftelijk naar voren zijn gebracht;
    c. een reactie op deze inspraakreacties of zienswijzen, waarbij met redenen omkleed wordt aangegeven op welke punten al dan niet tot aanpassing van het beleidsvoornemen wordt overgegaan.
6. Het bestuursorgaan maakt het eindverslag op de gebruikelijke wijze openbaar.

Hoofdstuk 4 Overheidsparticipatie

Artikel 8 Toepassen Overheidsparticipatie

1. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties kunnen bij het college een verzoek om overheidsparticipatie indienen.
2. Het verzoek bevat:
    a. een omschrijving van de overheidsparticipatie die de indiener voor ogen heeft;
    b. de reden dat de indiener het verzoek indient;
    c. het resultaat dat de indiener beoogt.
3. De indiener van het verzoek geeft daarnaast in elk geval aan:
    a. wat de relevante betrokkenheid, kennis en ervaring van de indiener is;
    b. welke kosten of middelen er volgens de indiener aan het verzoek verbonden zijn;
4. Overheidsparticipatie kan toegepast worden indien naar het oordeel van het bevoegd bestuursorgaan het publieksinitiatief bijdraagt aan de doelstellingen van het gemeentelijk beleid, en/of anderszins een positieve maatschappelijke bijdrage levert aan de lokale samenleving.
5. Uitgangspunt is een oplossingsgerichte en constructieve benadering van het bevoegd bestuursorgaan naar deze initiatieven en het bieden van helderheid over mogelijkheden en randvoorwaarden.
6. Het bestuursorgaan kan afzien van overheidsparticipatie als er redenen zijn om aan te nemen dat:
    a. er sprake is van onvoldoende draagvlak voor het initiatief bij omwonenden, belanghebbenden of de betrokken inwoners;
    b. het initiatief naar het oordeel van het college van burgemeester en wethouders op financiële, juridische of praktische gronden niet haalbaar is;
    c. het een onderwerp betreft waartegen een bezwaar- of beroepsprocedure in de zin van hoofdstuk 7 van de Algemene wet bestuursrecht loopt of onderwerpen waarover de burgerlijke rechter is gevraagd een oordeel uit te spreken.
    d. een onderwerp dat overwegend het privébelang van de indiener dient.
7. Indien het bestuursorgaan besluit om overheidsparticipatie toe te passen kan het bestuursorgaan voor ondersteuning zorgen door middel van:
    a. het (tijdelijk) ter beschikking stellen van ruimtes of huisvesting;
    b. het beschikbaar stellen van een aanjaagbudget, subsidie of andere financiële middelen;
    c. de inzet van ambtelijke expertise, netwerken of ondersteuning;
    d. andere vormen van ondersteuning.
    e. een combinatie van bovenstaande.
8. Het bestuursorgaan informeert de indiener(s) van het initiatief over het besluit.

Hoofdstuk 5 Uitdaagrecht

Artikel 9 Toepassen Uitdaagrecht

1. De gemeente biedt inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden de mogelijkheid een verzoek te doen om de uitvoering van gemeentelijke taken over te nemen.
2. Een verzoek met betrekking tot het uitdaagrecht wordt bij het college ingediend en omvat in ieder geval de volgende onderdelen:
    a. omschrijving van de gemeentelijke taak die de indiener wil overnemen;
    b. motivatie waarom de indiener dit beter, anders en/of goedkoper kan uitvoeren;
    c. duidelijkheid over de betrokkenheid, kennis of ervaring van de indiener;
    d. indicatie van het draagvlak onder inwoners en belanghebbenden;
    e. raming van de kosten die aan de uitvoering van de taak verbonden zijn;
    f. omschrijving van de manier waarop de indiener met de gemeente wil samenwerken en welke ondersteuning de indiener nodig heeft;
    g. inzicht in hoe de indiener garant staat voor de kwaliteit en de uitvoering van de taak op de langere termijn.
3. Elk voorstel wordt getoetst aan de in lid 2 van dit artikel genoemde onderdelen.
4. Als het voorstel wordt overgenomen, voorziet het bestuursorgaan de indiener van gepaste ondersteuning. De gemaakte afspraken (over o.a. de taken, de ondersteuning, het resultaat, het budget, de looptijd en de periodieke evaluatie) worden vastgelegd in een overeenkomst.
5. Het bestuursorgaan wijst een voorstel af als onvoldoende aannemelijk wordt gemaakt dat het voorstel voldoet aan de in lid 2 genoemde onderdelen, of als zij overname van de gemeentelijke taak om andere redenen onwenselijk vindt.
6. Het college van burgemeester en wethouders geeft aan de indieners binnen acht weten een eerste reactie op het voorstel. Het uiteindelijke besluit van het college van burgemeester en wethouders wordt gemotiveerd aan de indiener gestuurd.

Hoofdstuk 6 Omgevingswet

Artikel 10 Omgevingsvisie, programma, omgevingsplan, omgevingsvergunning

1. Hoofdstuk 2, artikel 5 en 6, van deze verordening wordt toegepast bij de vaststelling of wijziging van de volgende instrumenten uit de Omgevingswet:
    a. de omgevingsvisie;
    b. het programma;
    c. het omgevingsplan;

Hoofdstuk 7 Evaluatie en monitoring

Artikel 11 Evaluatie en monitoring

1. De uitvoering van deze verordening wordt eenmaal per raadsperiode geëvalueerd. Het college van burgemeester en wethouders zendt hiertoe aan de raad een evaluatieverslag.
2. Het evaluatieverslag bevat in ieder geval:
    a. de wijze waarop participatieprocessen zijn georganiseerd;
    b. de rol en betrokkenheid van de gemeenteraad, de burgemeester en het college van burgemeester en wethouders;
    c. de belangrijkste ervaringen en geleerde lessen;
    d. informatie over eventuele verzoeken aan de gemeente in het kader van het uitdaagrecht en de wijze waarop de gemeente met deze verzoeken is omgegaan.
3. De gemeenteraad bespreekt het evaluatieverslag.
4. Het college geeft in het evaluatieverslag aan op welke wijze de uitkomsten van de evaluatie worden vertaald in concrete verbetermaatregelen.

Hoofdstuk 8 Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 12 Hardheidsclausule
Het bestuursorgaan kan afwijken van deze verordening indien toepassing leidt tot onevenredige gevolgen. De afwijking wordt deugdelijk gemotiveerd.

Artikel 13 Inwerkingtreding
Deze verordening treedt op [datum].in werking, uiterlijk op 1 januari 2027.

Artikel 14 Intrekking en overgangsrecht
1. Met inwerkingtreding van de Participatieverordening Gemeente Zwolle 2026 wordt de Inspraakverordening ingetrokken.
2. De Inspraakverordening blijft van toepassing op beleid of besluiten of de voorbereiding daarvan, waarvoor ten tijde van de inwerkingtreding van deze verordening reeds een inspraakprocedure op grond van die verordening was gestart.

Artikel 15 Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als Participatieverordening Gemeente Zwolle 2026.

Ondertekening

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van [datum].

de griffier,

de voorzitter,

TOELICHTING PARTICIPATIEVERORDENING GEMEENTE ZWOLLE 2026

De gemeente Zwolle wil de kennis en ervaring van inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden betrekken bij de ontwikkeling van beleid, de voorbereiding, uitvoering en de evaluatie daarvan. Daarnaast stimuleert de gemeente Zwolle dat inwoners samen met initiatief nemen om hun straat, wijk of stad mooier, veiliger en socialer te kunnen maken. Zij biedt Zwollenaren zoveel mogelijk ruimte voor inwonersinitiatieven.

Deze verordening regelt het betrekken van inwoners bij de ontwikkeling – mede omvattend de voorbereiding, uitvoering en evaluatie – van gemeentelijk beleid en de rol van de burgemeester en wethouders en de gemeenteraad in deze processen. Deze verordening is daarnaast van toepassing op de manier waarop de gemeente ondersteuning biedt aan initiatieven van inwoners, ondernemers, organisaties, maatschappelijke organisaties of andere belanghebbenden.

Aanleiding
Op 1 januari 2025 is een uitbreiding van de Gemeentewet, de Wet versterking participatie op decentraal niveau in werking getreden. Deze wetswijziging stimuleert decentrale overheden om participatiebeleid te ontwikkelen voor de betrokkenheid van inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en de evaluatie van beleid. Daarnaast is het uitdaagrecht in de Gemeentewet verankerd. Met de wijziging van art. 150 Gemeentewet is voor gemeenten de plicht ontstaan om de inspraakverordening te vervangen door een participatieverordening.

Bestuursorgaan
In de verordening wordt regelmatig gesproken over 'het bestuursorgaan'. De gemeente heeft drie bestuursorganen: de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester. Indien expliciet een van deze bestuursorganen wordt bedoeld, dan wordt dit ook als zodanig benoemd. Indien de tekst spreekt over 'het bestuursorgaan', dan is het afhankelijk van de bevoegdheidsverdeling rond dit thema welk bestuursorgaan bedoeld wordt. Indien het betreffende besluit tot de bevoegdheid van de gemeenteraad behoort: de gemeenteraad. In gelijke zin geldt dit voor het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester.

Hoofdstuk 1 - Algemene bepalingen

<u>Artikel 1 – begripsbepalingen</u>
Dit artikel bevat de definities die in deze verordening worden gebruikt. Door begrippen te definiëren wordt de rechtszekerheid vergroot en wordt voorkomen dat interpretatieverschillen ontstaan bij de toepassing van de verordening.

De begrippen sluiten zoveel mogelijk aan bij de terminologie uit de Gemeentewet, de Algemene wet bestuursrecht en de Wet versterking participatie op decentraal niveau. Indien begrippen niet nader zijn omschreven, wordt aangesloten bij de betekenis die daaraan in het normale spraakgebruik of in relevante wetgeving wordt gegeven.

<u>Artikel 2 – doel en reikwijdte verordening</u>
Dit artikel beschrijft het doel van de verordening en geeft aan op welke onderwerpen de verordening van toepassing is. De participatieverordening geeft uitvoering aan de verplichting uit de Gemeentewet om regels vast te stellen over de betrokkenheid van inwoners en belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van gemeentelijk beleid. Daarnaast geeft de verordening uitvoering aan de Wet versterking participatie op decentraal niveau.

Het doel van participatie is om inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden in staat te stellen hun kennis, ervaringen, belangen en ideeën in te brengen bij gemeentelijke vraagstukken. Participatie kan bijdragen aan

beter beleid, een zorgvuldige belangenafweging, meer draagvlak voor besluiten en een grotere betrokkenheid bij de lokale democratie.

De verordening vormt het juridische kader voor participatie binnen de gemeente. De bevoegdheden van de raad, college en burgemeester blijven daarbij ongewijzigd. Het bevoegde bestuursorgaan blijft verantwoordelijk voor de uiteindelijke besluitvorming.

Participatie is gericht op vroegtijdige betrokkenheid van inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. Het referendum is een afzonderlijk instrument voor kiesgerechtigden, waarvoor de voorwaarden zijn geregeld in de Referendumverordening gemeente Zwolle 2026.
Het burgerinitiatief is een afzonderlijk instrument voor ingezetenen van 14 jaar en ouder waarvoor de voorwaarden zijn geregeld in de Verordening burgerinitiatief.

Artikel 3 - Zorgplicht bestuursorgaan

Dit artikel legt vast dat het bestuursorgaan verantwoordelijk is voor zorgvuldige inrichting en uitvoering van participatie. Het bestuursorgaan weegt per onderwerp af of participatie wordt toegepast en op welke wijze dit gebeurt.

Van het bestuursorgaan mag worden verwacht dat het duidelijk communiceert over het doel van participatie, de ruimte voor invloed, de wijze waarop belanghebbenden worden betrokken en hoe de resultaten worden meegenomen in de verdere besluitvorming. De zorgplicht ziet op een zorgvuldig proces toe en niet op een verplichting om ingebrachte ideeën of standpunten over te nemen.

Hoofdstuk 2 - Inwonersparticipatie

Artikel 4 – Onderwerp van participatie
Het bestuursorgaan beoordeelt, met inachtneming van zijn eigen taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden, of en waarover participatie wordt toegepast bij de voorbereiding van beleid of besluitvorming.

Participatie blijft in ieder geval achterwege in de gevallen zoals opgesomd in het tweede lid van dit artikel.

Artikel 5 – Participatieplan en participatieproces
Participatie wordt vormgegeven als maatwerk, waarbij het bestuursorgaan per geval de inrichting, omvang en intensiteit van het participatieproces bepaalt.

Hanza! geldt daarbij als uitgangspunt voor de inrichting van het participatieproces.

Hierbij geldt dat:

- De initiatiefnemer verantwoordelijk is voor zorgvuldige participatie.

- De initiatiefnemer ervoor zorgt dat alle Zwollenaren kunnen meedoen.
- We gebruikmaken van de kennis en contacten die er al in Zwolle zijn.
- We er met elkaar naar streven dat iedereen zich aan het einde van het proces serieus genomen voelt.

Het participatieproces volgens Hanza! omvat in ieder geval de volgende fasen:
a. Fase 1: Voorbereiding (klaar voor de start) – het bepalen van doel, reikwijdte, kaders en participatieniveau. Vastgelegd in een participatieplan;
b. Fase 2: Uitvoering (samenwerken aan oplossingen) – het betrekken van belanghebbenden en het ophalen en uitwerken van inbreng;
c. Fase 3: Afronding (het resultaat) – het verwerken van de opbrengsten en terugkoppeling aan de deelnemers.

De initiatiefnemer stelt aan het eind van het participatietraject een participatiejournaal op. Hierin legt de initiatiefnemer vast hoe de participatie is verlopen, welke deelnemers in de verschillende fasen hebben meegedaan en hoe hun inbreng is verwerkt en wat de resultaten van het proces zijn. Ook worden in het participatiejournaal de leerpunten beschreven.

Artikel 6 – Besluitvorming na participatie

Het bestuursorgaan maakt voorafgaand aan de start van het participatieproces kenbaar op welke wijze de uitkomsten van het participatieproces worden betrokken bij de besluitvorming en op welke wijze de besluitvorming zal plaatsvinden. Daarbij wordt tevens aangegeven in welke mate de resultaten van het participatieproces richtinggevend zijn voor de uiteindelijke besluitvorming.

Het bestuursorgaan handelt overeenkomstig de vooraf kenbaar gemaakte wijze van omgang met de uitkomsten van het participatieproces, tenzij zwaarwegende redenen afwijking daarvan rechtvaardigen. In dat geval wordt deze afwijking deugdelijk gemotiveerd.

Hoofdstuk 3 - Inspraak

Artikel 7 – Inspraakprocedure

Dit artikel regelt dat inspraak plaatsvindt volgens afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, tenzij het bestuursorgaan een andere procedure vaststelt. Hiermee is gewaarborgd dat inspraak op een zorgvuldige en transparante wijze plaatsvindt. Ingebrachte zienswijzen worden betrokken bij de besluitvorming. Het bestuursorgaan blijft verantwoordelijk voor het uiteindelijke besluit.

Hoofdstuk 4 - Overheidsparticipatie

Artikel 8 – Toepassen overheidsparticipatie
Dit artikel maakt het mogelijk dat het bestuursorgaan overheidsparticipatie toepast. De gemeente sluit daarbij aan bij initiatieven uit de samenleving en bepaalt per situatie welke rol zij kan vervullen. Het bestuursorgaan behoudt daarbij zijn eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

Hoofdstuk 5 - Uitdaagrecht

Artikel 9 – Toepassen uitdaagrecht
Dit artikel regelt de toepassing van het uitdaagrecht. Inwoners en maatschappelijke organisaties kunnen een verzoek indienen om een gemeentelijke taak over te nemen. Het bestuursorgaan beoordeelt het verzoek op basis van de in deze verordening opgenomen voorwaarden.

Hoofdstuk 6 - Omgevingswet

Artikel 10 - Omgevingsvisie, programma, omgevingsplan, omgevingsvergunning

Dit artikel borgt dat participatie wordt toegepast bij besluiten in het kader van de Omgevingswet. Daarbij geldt dat de bepalingen uit deze verordening van toepassing zijn, voor zover de wet niet anders bepaalt. Hiermee wordt een consistente benadering van participatie gewaarborgd, zowel bij ruimtelijke vraagstukken als bij andere beleidsprocessen.

Ook in de Omgevingswet wordt het belang van vroegtijdige participatie gehuldigd, dat is: voorafgaand aan de formele procedure. In de Omgevingswet wordt onder participatie het volgende verstaan:

Het in een vroegtijdig stadium betrekken van belanghebbenden (burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere overheden) bij het proces van de besluitvorming over een project of activiteit.

Daar waar de Omgevingswet nadere handvatten voor participatie geeft, hebben deze voorrang op deze verordening. Een voorbeeld van een geval waar de participatieverordening zich niet voor leent is de omgevingsvergunning in de Omgevingswet, tenzij de gemeente zelf initiatiefnemer is. Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning is namelijk niet het bevoegd gezag, maar de aanvrager aan zet en daarnaast is in zo'n geval participatie op grond van de Omgevingswet in beginsel niet verplicht voor de aanvrager.

In algemene zin laat de Omgevingswet veel ruimte voor lokaal maatwerk op het gebied van participatie. Dat geeft ruimte om Hanza! als uitgangspunt voor participatie onder de Omgevingswet te nemen.

De uiteindelijke besluitvorming blijft plaatsvinden binnen de bevoegdheid van het bestuursorgaan en, voor zover van toepassing, met inachtneming van de Referendumverordening gemeente Zwolle 2026.

Hoofdstuk 7 - Evaluatie en monitoring

Artikel 11 – Evaluatie en monitoring
Dit artikel regelt dat de toepassing van deze verordening periodiek wordt gemonitord en geëvalueerd. Monitoring en evaluatie bieden inzicht in de wijze waarop participatie, overheidsparticipatie en het uitdaagrecht in de praktijk worden toegepast en kunnen aanleiding geven tot verbetering van beleid, uitvoering of de verordening.

Hoofdstuk 8 – Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 12 – hardheidsclausule
Om maatwerk te garanderen en onevenredig bezwarende uitkomsten van de toepassing van deze verordening te voorkomen, heeft het bestuursorgaan de mogelijkheid om in uitzonderlijke gevallen af te wijken van de bepalingen in deze verordening. Het bestuursorgaan moet wel onderbouwen waarom het afwijkt (artikel 12).

Artikel 13 – Inwerkingtreding
Dit artikel regelt de inwerkingtreding van de verordening. Vanaf dat moment geldt deze verordening als het kader voor participatie binnen de gemeente.

Artikel 14 – Intrekking en overgangsrecht
Dit artikel regelt de intrekking van de voorgaande verordening en bepaalt welke regels gelden voor lopende procedures ten tijde van de inwerkingtreding van deze verordening.

Artikel 15 – Citeertitel
Dit artikel geeft de naam aan waaronder deze verordening kan worden aangehaald.